

Fra besmittelse til renselse

Ugens vers

"Han svarede mig: 2300 aftener og morgener! Derefter skal helligdommen få sin ret tilbage" (Dan 8,14).

Introduktion

"Synet i Daniel 8 blev givet til Daniel i år 548/547 f.Kr. Det giver nogle vigtige præciseringer med hensyn til dommen, som omtales i Daniel 7. I modsætning til synerne i Daniel 2 og 7 udelader synet i Daniel 8 Babylon og begynder med Medo-Persien. På det tidspunkt var Babylon for nedadgående, og perserne var ved at overtage som verdensmagt efter Babylon. Synet i Daniel 8 er parallelt med synet i Daniel 7. Sproget og symbolerne skifter i Daniel 8, fordi det sætter fokus på renselsen af den himmelske helligdom i forbindelse med den store forsoningsdag. Det væsentlige i Daniel 8 er derfor dets fokus på sider ved den himmelske helligdom. Daniel 7 viser os den himmelske domsscene og Menneskesønnen, som modtager riget; men Daniel 8 viser os renselsen af den himmelske helligdom. Som parallelterne mellem de to kapitler viser os, svarer renselsen af den himmelske helligdom i kapitel 8 til domsscenen i kapitel 7.

Ugens tekster

- Dan 8
- Dan 2,38
- 1 Mos 11,4
- 3 Mos 16
- Hebr 9,23-28

Vædderen og gedebukken

Hvad handler dette syn om, og hvordan svarer det til, hvad vi har set i Dan 2 og 7?

Ligesom i Daniel 2 og 7 får vi her et syn om de store verdensrigers opståen og fald, men ved hjælp af en række andre symboler. Denne symbolik er direkte knyttet til Guds helligdom. I dette tilfælde bruges en vædder og en gedebuk som symboler på grund af deres forbindelse med ritualerne i helligdommen på den store forsoningsdag, som for det gamle Israel var en domsdag. Væddere og geder blev brugt som offerdyr i helligdomstjenesten. Men kun på den store forsoningsdag bliver de to nævnt sammen. Disse to dyr er altså bevidst valgt i dette syn for at minde om den store forsoningsdag, som synet først og fremmest fokuserer på.

I synet så Daniel en vædder, der stangede mod tre forskellige retninger, mod vest, nord og syd (Dan 8,4). Denne trefoldige bevægelse antyder en udvidelse af dens magt: "Intet dyr kunne holde stand mod den, ingen kunne reddes ud af dens magt" (Dan 8,4). Englen forklarer, at vædderen med de to horn symboliserer Mediens og Persiens verdensrige (Dan 8,20), og de tre retninger er mest sandsynligt en bogstavelig retningsbeskrivelse af dette verdensriges tre største erobringer.

Derefter kommer der en gedebuk med et stort horn, som symboliserer Grækenland under Alexander det store (Dan 8,21). Gedebukken bevæger sig "uden at røre jorden" (Dan 8,5). Det angiver, at den bevæger sig meget hurtigt. Dette symbol fortæller om den hurtighed, hvormed Alexanders erobringer fandt sted. I Daniel 7 symboliseres det med en panter med vinger. Men profetien fortæller, at da gedebukkens "magt var på sit højeste, blev det store horn brækket af" (Dan 8,8) og erstattet af fire horn, som voksede frem til de fire verdenshjørner. Det gik i opfyldelse, da Alexander døde i Babylon i juni 323 f.Kr. i en alder af kun 33 år, og hans rige blev delt mellem hans fire generaler.

Tilsammen i Dan 2,38 og Dan 8,20-21 bliver tre af de fire verdensrigers i synerne navngivet. Hvordan er denne fantastiske kendsgerning med til at bekræfte rigtigheden af vores fortolkning af disse profetier?

Det lille horns vækst

Dan 8,8-12

I hvilke retninger vokser det lille horn, og hvorfor er det vigtigt at forstå betydningen af det?

Efter at have beskrevet fire horn, som udbredte sig til de fire verdenshjørner, siger den bibelske tekst, at fra et af de fire horn udgik der et lille horn. Spørgsmålet er, om dette horn/denne magt kom fra et af de fire horn, eller om det opstod fra et af de fire verdenshjørner. Den grammatiske struktur i originalteksten antyder, at det lille horn opstod fra et af de fire verdenshjørner. Og da denne magt opstår efter det græske verdensrige og de fire forskellige dele efter Alexander, er det en almindelig opfattelse, at det lille horn er Rom, først det hedenske, dernæst det pavelige Rom. "Dette lille horn repræsenterer Rom i begge dets faser, både hedensk og pavelig. Daniel så først Rom i dets hedenske, imperialistiske fase, som førte krig mod det jødiske folk og de første kristne, og dernæst i dets pavelige fase, som fortsætter ned til vores egen tid og ind i fremtiden" (*The Seventh-day Adventist Bible Commentary*, 4. bind, s. 841).

Ifølge den bibelske tekst foretog det lille horn først en horisontal bevægelse og "voksede sig større og større mod syd og øst og mod det herlige land" (Dan 8,9). Disse tre retninger svarer til de tre hovedområder, som kom ind under det hedenske Roms herredømme.

I forbindelse med, at det lille horn får en hovedrolle i synet, bliver der lagt større vægt på detaljerne i dets magtudvidelse. Det svarer nøje til det lille horn i Daniel 7, som følgende sammenligninger viser:

- 1 Begge horn er til at begynde med små (Dan 7,8; Dan 8,9).
- 2 Begge bliver senere store (Dan 7,20; Dan 8,9).
- 3 Begge er forfølgende magter (Dan 7,21.25; Dan 8,10.24).
- 4 Begge ophøjer sig selv og er gudsbespottelige (Dan 7,8.20.25; Dan 8,10-11.25).
- 5 Begge angriber Guds folk (Dan 7,25; Dan 8,24).
- 6 Begge foretager aktiviteter, som er angivet med profetisk tidsregning (Dan 7,25; Dan 8,13-14).
- 7 Begge varer til endetiden (Dan 7,25-26; Dan 8,17.19).
- 8 Begge udsættes for en overnaturlig ødelæggelse (Dan 7,11.26; Dan 8 25).
- 9 Og endelig, da det lille horn i Daniel 7 symboliserer pavemagten, må den vertikale udvidelse af det lille horn i Daniel 8 symbolisere den samme magt. Og ligesom i Daniel 2 og 7 er den sidste store magt Rom, både i sin hedenske og pavelige fase.

Angreb på helligdommen

Dan 8,10-12

Hvilken aktivitet foretager det lille horn ifølge beskrivelsen?

I Dan 8,10 forsøger det lille horn på åndeligt plan at gentage de anstrengelser, som babelstårnets bygmestre foretog (1 Mos 11,4). Udtrykkene "hær" og "stjerner" bruges om Guds folk i Det Gamle Testamente. Israel angives som Herrens hær i 2 Mos 12,41. Daniel siger også, at Guds trofaste folk skinner "som himmelhvælvingens stråleglans" (Dan 12,3). Dette viser, at der ikke er tale om et angreb på himmellegemer, men om forfølgelse af Guds folk, hvis "borgerskab er i himlene" (Fil 3,20). Selv om tusindvis af kristne blev myrdet af hedenske kejsere, er fokus nu rettet mod det lille horns vertikale aktiviteter. Den endelige opfyldelse af denne profeti må hænge sammen med det pavelige Rom og dens forfølgelse ned igennem tiderne.

Dan 8,11 taler om en fyrste, som andre steder i Daniels Bog kaldes "en salvet fyrste", "Mikael, jeres fyrste", og "Mikael den store fyrste" (Dan 9,25; 10,21; 12,1). Ingen anden end Jesus Kristus kan være den, der omtales på den måde. Han er den tidligere omtalte hærs fyrste og vores ypperstepræst i himlen. Pavemagten og det religiøse system, den repræsenterer, forsøger at overtage Jesu rolle som præst.

I Dan 8,11 omtales også "det daglige offer" i forbindelse med den jordiske helligdom for at angive de forskellige og vedvarende sider af de rituelle tjenester, deriblandt også ofringer og forbøn. Det er gennem disse tjenester, syndere får tilgivelse og synden bliver behandlet i tabernaklet. Dette jordiske system symboliserer, at Kristus i den himmelske helligdom er mellemmand for menneskene. Som profetien forudsiger, udskifter pavemagten Kristi tjeneste som mellemmand med, at præsterne bliver menneskenes mellemmand. Ved hjælp af en sådan falsk tilbedelse fjerner det lille horn Kristi tjeneste som mellemmand og kaster symbolsk Kristi helligdom til jorden.

"Det kastede sandheden til jorden og havde held med, hvad det gjorde" (Dan 8,12). Jesus sagde: "Jeg er sandheden" (Joh 14,6) og pegede også på Guds Ord som sandhed (Joh 17,17). Som modsætning forbød pavemagten oversættelse af Bibelen til sprog, som folk kunne forstå, lagde fortolkning af Bibelen ind under kirkens autoritet og opstillede tradition som ligeværdig autoritet med Bibelen i tros-spørgsmål.

Til at tænke over

Hvad bør dette lære os om, hvor værdifuldt og vigtigt kendskabet til bibelsk sandhed er i modsætning til menneskelige traditioner?

Helligdommen får sin ret tilbage*

Efter det lille horns ødelæggende angreb bliver det fortalt, at helligdommen skal blive rensset.* Vi må huske, at den renselse af helligdommen, som omtales i Dan 8,14 svarer til domsscenen, som beskrives i Dan 7,9-14. Siden dommen finder sted i himlen, må helligdommen også være i himlen. Dan 7 beskriver Guds indgriben i menneskers anliggender ud fra et juridisk perspektiv, mens Dan 8 beskriver den samme begivenhed set fra helligdommen.

Den jordiske helligdom blev opført, så den var en model af den himmelske helligdom, og skulle illustrere de brede omrids af frelsesplanen. Hver dag bragte synderne deres ofre til helligdommen, hvor folket fik tilgivelse for de synder, de bekendte. Disse synder blev på en måde overført til helligdommen, og helligdommen blev forurenset. Det var derfor nødvendigt med en regelmæssig renselse, så helligdommen kunne blive rensset for de synder, der var "ophobet" deri. Den renselse blev kaldt Den Store Forsoningsdag, og fandt sted en gang om året (se 3 Mos 16).

Hvorfor er det nødvendigt, at den himmelske helligdom skal renses? Som en analogi kan vi sige, at synder, som Jesu efterfølgere har bedt om tilgivelse for, er blevet "overført" til den himmelske helligdom, ligesom de synder, som israelitterne angrede, blev overført til den jordiske helligdom. De mange dyr som blev slagtet på den store forsoningsdag symboliserede Jesu fremtidige død, som gjorde det muligt for syndere at blive frikendt på dommens dag.

Som når den jordiske helligdom blev rensset på forsoningsdagen, vil det også være, når den himmelske helligdom renses; men her er det Jesu blod, der frelser. Renselsen af helligdommen, som beskrives i Dan 8,14, er det himmelske modstykke til den jordiske helligdomstjeneste. Det grundlæggende budskab er: Vi har brug for Messias' blod for at få tilgivelse for vores synder og blive frikendt i dommen.

Hebr 9,23-28

Hvordan beskriver disse vers den frelse, vi har i Jesus gennem hans offer for os?

* Oversættelsen af Dan 8,14 varierer på forskellige sprog og gengivelser, fordi synet indeholder tre forskellige perspektiver, der alle er indeholdt i det svar, det himmelske væsen giver på spørgsmålet om, hvor længe der vil gå. Afhængigt af perspektivet kan alle disse tre sætninger opfattes som korrekte: **Historisk perspektiv:** "helligdommen skal komme til sin ret / få sin ret / genoprettes". **Juridisk perspektiv:** "helligdommen skal retfærdiggøres". **Helligdommens perspektiv:** "helligdommen skal renses".

Den profetiske tidstavle

Dan 8,13

Hvilket spørgsmål bliver stillet, og hvordan hjælper det os til at forstå svaret i det følgende vers?

Hvad betyder tidsprofetien på 2300 aftener og morgener? Først må vi lægge mærke til, at efter Daniel blev vist vædderen og gedebukken og det lille horns handlinger og ødelæggelser, bliver der i synet stillet et spørgsmål i Dan 8,13. Spørgsmålet handler specielt om, hvad der skal ske ved afslutningen af denne profetiske tidsperiode, ikke dens længde. Desuden kan den omtalte periode ikke begrænses til kun at henvise til det lille horns handlinger; for udtrykket "synet" indbefatter alt lige fra vædderen til det lille horns handlinger. Så det må henvise til en lang periode af faktisk historisk varighed.

Et himmelsk væsen spurgte: "Hvor længe gælder synet?" Dette indbefatter altså både vædderen, (Medo-Persien), gedebukken (Grækenland) og det lille horn og dens handlinger (Rom i både hedensk og pavelig udgave); og et andet himmelsk væsen svarede: "2300 aftener og morgener! Derefter skal helligdommen få sin ret tilbage/blive rensat" (Dan 8,14). Som vi allerede har bemærket, er denne periode så lang, fordi den begynder helt tilbage på Medo-Persiens tid, og strækker sig ned igennem det græske verdensrige og Romerrigets hedenske og pavelige fase. Det drejer sig om tusinder af år. I overensstemmelse med den historiske fortolkningsmetode, som vi så på i lektie 1, bør denne profetiske periode fortolkes ud fra år/dag-princippet. Det betyder, at de 2300 aftener og morgener svarer til en periode på 2300 år. Ellers ville de 2300 dage kun svare til lidt over seks år, som er en så kort periode, at den umuligt kunne rumme alle de begivenheder, som synet beskriver. År/dag-princippet må derfor anvendes.

Daniel 8 giver os ikke oplysninger, der gør os i stand til at beregne begyndelsestidspunktet for denne tidsperiode. Det ville gøre os i stand til at fastsætte afslutningstidspunktet. Men Daniel 9 giver os denne vigtige oplysning, og den skal vi se på i næste uges lektie.

Til at tænke over

De 2300 år i profetien i Dan 8,13 er den længste tidsprofeti i Bibelen. Tænk over det: 2300 år! Det er lang tid, især i forhold til den korte tid, vi lever. Hvordan kan den kontrast lære os at være tålmodige over for Gud i vores forventning om tidspunktet for de afsluttende begivenheder i jordens historie?

Til videre studium

Herunder er et skema, som opsummerer det, vi har set på i forbindelse med rækkefølgen af de riger, der beskrives i Dan 2,7 og 8. Hvad fortæller det os om helligdommens renselse?

Daniels Bog 2	Daniels Bog 7	Daniels Bog 8
Babylon	Babylon	–
Medo-Persien	Medo-Persien	Medo-Persien
Grækenland	Grækenland	Grækenland
Det hedenske Rom	Det hedenske Rom	Det hedenske Rom
Det pavelige Rom	Det pavelige Rom	Det pavelige Rom
	Dom i himlen	Helligdommen renses
Jesu genkomst	Jesu genkomst	Jesu genkomst
Stenen, revet løs ikke ved menneskehånd	De hellige overtager riget	Knuses, ikke ved menneskehånd

Som vi kan se, er der paralleller mellem kapitlerne. Ikke alene bliver rigerne beskrevet som parallelle, men domsscenen i Daniel 7, som kommer efter de 1260 år (538 f.Kr.-1798 e.Kr.) med det pavelige Rom, er en direkte parallel til helligdommens renselse, som i Daniel 8 finder sted efter Rom. Den himmelske dom i Daniel 7, som fører til verdens ende, er identisk med renselsen af helligdommen i Daniel 8. Vi får to forskellige beskrivelser af den samme begivenhed, og begge finder sted efter perioden med 1260 års forfølgelse iværksat af det lille horns magt.

Spørgsmål til drøftelse

- Hvordan viser skemaet ovenover, at helligdommens renselse, som er det samme som dommen i Daniel 7, må finde sted efter profetien om de 1260 år med det lille horn, men før oprettelsen af Guds evige rige?**
- Profetien i Daniel 8 beskriver jordens historie som voldelig og fuld af ondskab. De to dyr, som symboliserer to verdensriger, kæmper med hinanden (Dan 8,5-7). Det lille horn, som opstår efter dem, er en voldelig og forfølgende magt (Dan 8,23-25). Bibelen gør ikke noget forsøg på at bagatellisere lidelsens virkelighed i vores verden. Kan det hjælpe os til at stole på Gud og hans godhed på trods af den ondskab, vi ser overalt omkring os?**

